

EU:n maatalouspolitiikan tulevaisuus: CAP, LULUCF ja RED II

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistaminen ja yksinkertaistaminen

EU:n yhteistä maatalouspolitiikkaa (CAP) on aina mukautettu muuttuviin olosuhteisiin; viimeisin uudistus astui voimaan vuonna 2015. Maatalouden puitteet ovat kuitenkin tämän jälkeen muuttuneet huomattavasti:

- Maataloustuotteiden hinnat ovat laskeneet ja markkinoiden epävarmuus lisääntynyt, mm. makroekonomisten tekijöiden ja geopoliittisten jännitteiden vaikutuksesta.
- Kauppaneuvotteluissa on siirrytty yhä useammin monenvälisistä kahdenvälisiin sopimuksiin, jolloin offensiiviset ja defensiiviset intressit on tasapainotettava huolellisesti ja tietyt herkäät alat otettava erityisesti huomioon.
- EU on tehnyt uusia kansainvälisiä sitoumuksia, koskien erityisesti ilmastonmuutosta (YK:n ilmastohuippukokouksen kautta) ja kestäväää kehitystä (YK:n kestävään kehityksen tavoitteiden kautta). EU:hun vaikuttavat myös monet muut geopoliittiset kehityskulut, kuten laajamittainen maahanmuutto.

CAP:ia on siis syytä uudistaa, koska maailman maatalousmarkkinat ovat murroksessa ja EU:lla on uusia ilmastoon ja kestäväään kehitykseen liittyviä sitoumuksia. On keskusteltu siitä, riittäkö vuoden 2013 uudistus vastaamaan haasteisiin liittyen tuen tasapainoon, maatalouden ja maaseudun taloudellisiin näkymiin, ympäristönsuojeluun, ilmastonmuutoksen torjuntaan sekä kestäväään ja turvalliseen elintarviketuotantoon. Lisäksi olisi pohdittava uusia mahdollisuuksia terveydenhuollossa, biotaloudessa, kiertotaloudessa ja digitaalitaloudessa.

Euroopan komissio järjesti 2.2.–2.5.2017 välisenä aikana [kuulemisen EU:n maatalouspolitiikan tulevaisuudesta](#), ymmärtääkseen paremmin miltä osin nykyistä politiikkaa voidaan yksinkertaistaa ja nykyaikaistaa. Kuulemisen yhteydessä laaditaan [vaikutustenarviointi](#), jolla kartoitetaan nykypolitiikan kehittymismahdollisuuksia.

Kuulemisen alustavat tulokset

Kuulemisen tulokset esitettiin 7.7.2017 Brysselissä järjestetyssä [konferenssissa](#). Tavoitteena oli koota yhteen viljelijöiden, järjestöjen ja muiden maatalousalaan yhteydessä olevien toimijoiden näkemyksiä kolmesta ensisijaisesta kysymyksestä eli 1) maatalouden, maaseutualueiden ja CAP:in nykytilanteesta, 2) CAP:in tavoitteista ja hallinnoinnista, sekä 3) maatalouden, maaseutualueiden ja CAP:in tulevaisuudesta. Kuuleminen herätti paljon kiinnostusta: komissio sai kaikista EU jäsenmaista yhteensä 322 912 vastausta hyvin monenlaisilta sidosryhmiltä. Näiden lisäksi jätettiin yhteensä 1417 kannanottoa.

Kuulemisen korkea osallistumisaste osoittaa, että maatalous ja sen rooli yhteiskunnassa on yhä merkittävämpi asia monille kansalaisille. Tulosten mukaan Euroopan kansalaiset uskovat, että maatalouspolitiikkaa olisi jatkossakin hallinnoitava koko EU:n tasolla – valtaosa

vastaajista (90 %) kokee, että maatalouspolitiikan hallinnoiminen EU:n tasolla tuo todellista lisäarvoa, sillä se takaa tasavertaiset toimintaolosuhteet sisämarkkinoilla ja varmistaa, että maatalous pystyy vastaamaan paremmin ympäristönsuojelun ja ilmastonmuutoksen hallinnan kaltaisiin yhteisiin haasteisiin. Useissa vastauksissa mainittiin myös tarve ylläpitää taloudellista, sosiaalista ja alueellista yhteenkuuluvuutta EU:ssa sekä yhteisen kehityksen tarve hyvien toimintamallien jakamista varten.

Tuloksista ilmenee myös että viljelijöiden tukemisen ja ympäristönsuojelun olisi oltava CAPin päätavoitteina. Kohtuullisen elintason turvaaminen viljelijöille on keskeinen tarve – enemmistö katsoo, että viljelijöiden tulot ovat EU:n keskitasoa alemmat ja että viljelijät saavat vain pienen osan elintarvikkeiden lopullisista kuluttajahinnoista. Viljelijöiden suoraa tulotukea pidetään parhaana keinona tavoitteen saavuttamiseksi. Toisena päätavoitteena olisi oltava viljelijöiden kannustaminen tekemään oma osansa ilmastonmuutoksen hallitsemiseksi, luonnon monimuotoisuuden suojelemiseksi, maaperän huononemisen vähentämiseksi ja torjunta-aineiden ja lannoitteiden kestävämmän käytön varmistamiseksi. Vastaajat haluavat tulevan CAP:in olevan nykyistä yksinkertaisempaa, jotta sillä voitaisiin todella vastata kyseisiin haasteisiin.

Kuulemisen tulosten ja komission oman tilanneanalyysin pohjalta laaditaan vuoden 2017 lopussa tiedonanto maatalouspolitiikan uudistamisesta ja yksinkertaistamisesta. Tavoitteena on maatalouspolitiikka, joka tukee mahdollisimman hyvin EU:n [10:tä painopistealuetta](#) ja [kestävän kehityksen tavoitteiden](#) saavuttamista. Tulokset eivät vaikuta seuraavaan monivuotiseen rahoituskehykseen. Uudistusten lähtökohtana on nykyisen politiikan tulosten perusteellinen arviointi.

Seuraavat vaiheet:

- Vuoden 2017 lopussa tiedonanto maatalouspolitiikan uudistamisesta ja yksinkertaistamisesta.
- Vuoden 2018 alussa julkaistaan luonnos uudesta politiikasta.
- Vuoden 2021 alussa CAP-kausi vaihtuu.

LULUCF-asetus

EU:n komissio antoi 20.7.2016 [asetusehdotuksen](#) maankäyttö, maankäytön muutokset ja metsätalous -sektorin (Land Use, Land-Use Change and Forestry, LULUCF) sisällyttämisestä EU:n 2030 energia- ja ilmastopakettiin. Asetuksen tarkoituksena on asettaa jäsenmaille LULUCF-sektoria koskevat velvoitteet, joilla varmistetaan EU:n kasvihuonekaasujen päästövähennysveloitteen täytyminen 2021–2030, antaa säännöt LULUCF-sektorin päästöjen ja poistumien tilinpitoon ja tilien tarkastamiseen, sekä velvoitteiden noudattamiseen. Ehdotus tuo uutena LULUCF-sektorille velvoitteita varmistaa, että vuosien 2021–2025 ja 2026–2030 päästöt eivät ole poistumia suuremmat.

Suomen kannalta keskeinen kysymys on ollut se, kuinka EU:ssa määritellään kestävä metsien hakkuiden taso. Parlamentin ympäristövaliokunta (ENVI) äänesti Lulucf-asetuksesta 11.7.2017 Valiokunta päätti, että metsien käyttöä verrataan tulevaisuudessa vuosien 2000–2012 tasoon. Jos metsiä käytetään enemmän kuin menneisyydessä, katsotaan että hiilinielu pienenee. On herännyt kiivasta keskustelua siitä, mikä on oikea vertailukohta tulevaisuuden metsien käytölle. Suomi pitää tärkeänä, että LULUCF -sektoriin liittyviä moninaisia tavoitteita, laskentatapoja, asetuksen vaikutuksia sekä nielujen hyödyntämistä taakanjakosektorilla tarkastellaan kokonaisuutena ja että EU:n neuvotteluissa saavutetaan Suomea tyydyttävä tasapainoinen kokonaisratkaisu. Suomi on huolissaan siitä, että komission esittämien laskentasääntöjen vuoksi Suomen maankäyttösektori voi Luonnonvarakeskuksen arvioiden mukaan muodostua merkittäväksi laskennalliseksi päästökseksi, vaikka maankäyttösektori kokonaisuudessaan olisi luonnontieteellinen nielu. Parlamentin täysistunnon on määrä äänestää kannastaan syyskuussa. Alueemme mepit pyrkivät vaikuttamaan asetuksen lopulliseen muotoiluun.

RED II

Euroopan komissio antoi 11/2016 [direktiiviehdotuksen](#) uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan energiakäytön edistämiseksi osana ns. puhtaan energian pakettia. Tarkoituksena on panna toimeen Eurooppa-neuvoston lokakuussa 2014 sopima tavoite nostaa uusiutuvan energian osuus Euroopan unionissa vähintään 27 prosenttiin energian loppukulutuksesta vuonna 2030 sekä luoda kehikko uusiutuvan energian edistämiseksi vuoteen 2030. Ehdotukseen sisältyy kestävyyskriteerit liikenteen biopolttoaineiden ja liikenteessä käytettävän biokaasun sekä bionesteiden lisäksi kiinteiden ja kaasumaisten biomassojen käytölle sähkön- ja lämmöntuotannossa. Direktiivi kumoaa ja korvaa nykyisen uusiutuvan energian direktiivin (2009/28/EC) 1.1.2021 alkaen.

Lähteet:

Euroopan komissio – Lehdistötiedote: http://europa.eu/rapid/press-release_IP-17-1939_fi.htm

EU:n yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen ja yksinkertaistaminen
https://ec.europa.eu/agriculture/consultations/cap-modernising/2017_fi

The CAP: Have your say (Brussels, Belgium) https://ec.europa.eu/agriculture/events/cap-have-your-say_fi

Luonnonvara- ja biotalouden tutkimus 31/2017: Maankäyttösektori EU:n ilmastopolitiikassa vuoden 2020 jälkeen – EU:n asetusehdotuksen COM(2016)479 final vaikutukset Suomen kannalta
http://jukuri.luke.fi/bitstream/handle/10024/539067/luke-luobio_31_2017.pdf?sequence=1

MMM Muistio: Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maankäytöstä, maankäytön muutoksesta ja metsätaloudesta (LULUCF), u-jatkokirjelmä (U 53/2016 vp)
<https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/Liiteasiakirja/Documents/EDK-2017-AK-123653.pdf>

Henna Virkkunen, Keskisuomalainen <http://www.ksml.fi/mielipide/kolumni/EU-parlamentin-syysy-alkaa-mets%C3%A4politiikalla/1029138>

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle Euroopan komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (uusiutuvan energian direktiivi)
<http://valtioneuvosto.fi/paatokset/paatos?decisionId=0900908f8051679c>